

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.03,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Трубачова Д.С.

Керівник: к.е.н., ст. викладач Дзеніс О.О.

Рецензент: к. е. н., професор Н.Г. Ушакова

Харків – 2015 рік

РЕФЕРАТ

З розвитком ринкових відносин відбувається становлення і формування конкурентного середовища в національній економіці. Підвищення жорсткості методів та форм проявлення конкуренції, прискорення темпів змін параметрів ринку викликали об'єктивну необхідність розроблення та втілення на українських підприємствах принципово нових підходів до управління конкурентоспроможністю продукції і формування стратегії підприємства.

Стабільність функціонування фірми на ринку визначається конкурентоспроможністю товарів, які нею виробляються, наданих нею послуг і можливостями, що забезпечують успішність у конкурентній боротьбі.

Тому тема дослідження, присвячена питанню менеджменту конкурентоспроможності українських підприємств на зовнішньому ринку, є актуальною і своєчасною. Значення обраної теми полягає у тому, що через підвищення менеджменту конкурентоспроможності українських підприємств на зовнішньому ринку можна підвищити експортний потенціал країни.

Конкурентоспроможність становить характеристику підприємства, яка відображає успішність його господарювання з урахуванням динамічності економічних процесів та явищ.

Тому сьогодні за значної кількості учасників ринку для ефективного функціонування підприємства оцінка його конкурентоспроможності є об'єктивною необхідністю. Як процес пошуку сильних і слабких місць вона дає можливість максимального удосконалення діяльності підприємства та виявлення його потенційних можливостей.

В умовах непрозорості ринку, а також дефіциту економічної інформації про діяльність суб'єктів господарювання відсутній надійний інструментарій для характеристики рівня конкурентоспроможності підприємств, що і обумовило вибір та актуальність розгляду даної проблеми.

Проблеми пізнання в області конкурентоспроможності підприємств

пов'язані зі складністю та динамічністю розвитку світового ринку в умовах глобалізації світової економіки, наявністю різних форм міжнародної конкуренції в різних галузях, високою долею монопольного сектору в українській економіці, недостатнім досвідом роботи українських підприємств на зовнішньому ринку та ін.

В економічній літературі теоретичні й методичні аспекти управління міжнародною конкурентоспроможністю досліджувалися такими вітчизняними ученими, як Г.Л. Азоєв, Г.А. Іващенко, Б. Олин, М. Портер, В. Петров, П. Самуельсон, В. Столпер, А. Томпсон, А. Стрикленд, Д. Рікардо, Б.А. Райзберг, І.А. Спірідонов, Э. Хекшер, Р.А. Фатхутдінов, О.К. Філатов, Н.С. Яшин та інші.

Метою дослідження є розробка шляхів удосконалення управління міжнародною конкурентоспроможністю українських підприємств на зовнішньому ринку.

Для досягнення зазначеної мети в дипломній роботі поставлено і вирішено такі завдання:

розглянуто теоретичні аспекти та сутність управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства;

визначено стратегії забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

проаналізовано методичні аспекти оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ДНВП «Об'єднання Комунар»;

проведено аналіз зовнішньоекономічної діяльності ДНВП «Об'єднання Комунар»;

зформовано механізми управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства при виході на зовнішній ринок;

визначено пріоритетні напрямки розвитку міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

проведено оцінку ефективності запропонованих заходів щодо покращення управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.

Об'єкт дослідження – управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства ДНВП «Об'єднання Комунар».

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та прикладних аспектів забезпечення міжнародної конкурентоспроможності фірми при виході на зовнішній ринок.

При виконанні роботи застосовувались наступні методи досліджень – загальнонаукові методи пізнання: формальна логіка (аналіз і синтез, індукція та дедукція), діалектична логіка (сходження від абстрактного до конкретного), системний аналіз; економіко-статистичні методи, результати наукових досліджень як вітчизняних, так і закордонних учених, що спеціалізуються на розгляді проблем управління міжнародною конкурентоспроможністю

Інформаційною базою для роботи стали звіти статистики Міністерства промисловості України, звіти Державного митного комітету, дані Держкомстату України, Закони України, звіти про фінансову діяльність ДНВП «Об'єднання Комунар» та інші джерела.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломну роботу викладено на 105 сторінках. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Матеріал дипломної роботи проілюстровано 33 таблицями та 16 рисунками. Обсяг основного тексту дипломної роботи становить 95 сторінки.

Трубачова Д.С.

«Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства»

Дипломну роботу присвячено розробці теоретико-методологічного забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства в умовах глобалізації конкуренції й транзитивного стану економіки. Обґрунтовано концепцію розвитку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства й розроблено його комплексне методологічне і методичне забезпечення, що містить концептуальну модель системи управління та методичні розробки щодо її структурно-функціонального синтезу, інформаційного забезпечення та оцінювання ефективності управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Розроблені шляхи вдосконалення системи управління міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, конкурентна стратегія, управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства, системна організація, інформаційне забезпечення, стратегічна спрямованість, оцінка ефективності управління, потенціал зростання міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Трубачева Д.С.

«Управление международной конкурентоспособностью предприятия»

Дипломная работа посвящена разработке теоретико-методологического обеспечения международной конкурентоспособности предприятия в условиях глобальной конкуренции и трансформационного состояния экономики. Обоснована концепция развития управления международной конкурентоспособностью предприятия и разработана его комплексное методологическое и методическое обеспечение, содержащее концептуальную модель системы управления и методические разработки по ее структурно-функциональному синтезу, информационного обеспечения и оценки эффективности управления международной конкурентоспособностью предприятия. Разработаны пути совершенствования системы управления международной конкурентоспособности предприятия.

Ключевые слова: международная конкурентоспособность, конкурентная стратегия, управление международной конкурентоспособностью предприятия, системная организация, информационное обеспечение, стратегическая направленность, оценка эффективности управления, потенциал роста международной конкурентоспособности предприятия.

Trubachev DS

"Management of the international competitiveness of enterprises"

The thesis is dedicated to the development of theoretical and methodological provision of company's international competitiveness management in the conditions of competition globalization and transformation state of the economy. The thesis works out the development concept of company's international competitiveness management and develops its methodological and methodic provisions containing conceptual model of the management system and methodic developments for its structural and functional synthesis, information provision and assessment of company's international competitiveness management efficiency. Developed ways of improving the management of international competitiveness.

Key words: international competitiveness, competitive strategy, management of enterprise international competitiveness, system organization, informational support, strategic direction, evaluation of management effectiveness, growth potential of enterprise international competitiveness.